

**DUÁLIS KÉPZÉS
AZ EGÉSZSÉGÜGYBEN
IV.**

BUDAPEST, 2024

Szerzők:

Dr. Klész Tibor, Barczy Erika, Fullér Noémi, Szebeni-Kovács Gyula, Kerti Emese, Saxné Fruh Katalin, Kis Tünde, Tóthné Farkas Evelin, Szabóné Gőz Judit, Lőrinczné Vas Márta, Dr. Balogh Zoltán, Dr. Oláh András

Szerkesztette:

Dr. Balogh Zoltán, Dr. Oláh András

Lektorálta:

Babonits Tamásné

A Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara köszönetét fejezi ki a kultúráért és innovációért felelős miniszternek a kiadvány elkészítéséhez és megjelenéséhez a Nemzeti Foglalkoztatási Alap terhére (NFA-KA-KIM-11/2023) nyújtott anyagi támogatásért.

Tisztelt Olvasó!

Mint az bizonyára Ön előtt is ismeretes, a szakképzésben zajló változás köztestületünk és ágazatunk szempontjából egyaránt történelmi jelentőséggel bír. 2021. január 1-jétől a Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara (MESZK) látja el a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény (továbbiakban Szt.) 100. §-ában meghatározottak szerinti szakképzési feladatokat. A Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara országos szervezete a területi szervezeteivel együttműködve azon tevékenykedik, hogy az egészségügyi szolgáltatók, szakképző intézmények széleskörű, részletes támogatást és folyamatos tájékoztatást kapjanak a megújult szakképzési rendszerről és az abban rejlő lehetőségekről.

Szakmai feladataink magas szintű ellátása érdekében megalapítottuk a köztestületi szakképzési feladatok országos koordinációját végző Szakképzési, Oktatási és Továbbképzési Igazgatóságunkat, valamint a fővárosban és valamennyi vármegyében kialakítottuk területi szakképzési irodáinkat. Mára már több mint 50 munkatársunk, és mintegy 1600 szakértőnk tevékenykedik a kamarai szakképzési feladatellátás területén.

A Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara jogszabályban rögzített szakképzési feladatai közül, jelen kiadványunk témájához kötődően, az alábbiakban röviden összefoglaljuk köztestületünk duális képzéssel kapcsolatos feladatellátásának főbb elemeit.

A duális képzőhelyek kamaránk által vezetett nyilvántartása jelenleg 153 duális képzőhelyet tartalmaz. Éves szinten az egészségügy ágazat szakma/szakmairányai tekintetében pedig mintegy 200 új nyilvántartásba vételi határozat és 70 hatósági ellenőrzéshez kapcsolódó bizonyítvány születik.

Célunk a minőségi és eredményes egészségügyi szakképzés elősegítése, és ennek részeként többek közt a szakképzést választó tanulók létszám növelésének támogatása, a jelen kiadvány témájához közvetlenül is kapcsolódva az egészségügyi intézmények részvételének, illetve a szakképzési munkaszerződéssel foglalkoztatott tanulói létszám emelkedésének elősegítése. Számos kihívás jellemzi ágazatunk szakemberutánpótlását és szakképzési rendszerét, ugyanakkor örömeinkre szolgál, hogy az elmúlt évek adatait áttekintve emelkedés tapasztalható mind az egészségügyi szakképzés tanulói létszámát, mind a szakképzési munkaszerződések számát illetően. Napjainkban a tanulói jogviszony tekintetében 600 és 1600, míg felnőttképzési jogviszony vonatkozásában 600 és 2400 között változik a szakképzési munkaszerződések száma, illetve 13.000 fő fölé emelkedett az egészségügyi ágazat tanulói létszáma.

Köztestületünk a szakképzésben résztvevő intézmények tájékozódásának elősegítése céljából minden évben Duális Képzési Fórumokat, valamint Munkaerőpiaci Kerekasztal rendezvényeket is szervez, ahol lehetőség nyílik az egészségügyi szakdolgozói helyzetkép közös áttekintésére, a lehetséges megoldási javaslatok konszenzusos kialakítására, valamint a vármegyei beiskolázási és elhelyezkedési eredmények közös fejlesztésére vonatkozó együttműködések megerősítésére. Emellett a Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara szakértők bevonásával támogatja a duális képzésben részt vevő partnerszervezeteit a szakképzés finanszírozásával és a szakképzési munkaszerződések megkötésével kapcsolatban feltett kérdéseikre történő állásfoglalások kiadásával.

Feladatellátásunk elektronikus úton való kiszolgálása érdekében, valamint a korszerű ismeretek szerzésének lehetősége okán alakítottuk ki a MESZK Egészségügyi Szakképzési Informatikai Rendszerét (MESZK-ESZIR). Rendszerünket átlátható, felhasználóbarát adatlekérdezési, adatkezelési funkciókkal láttuk el, egészségügy ágazatunk duális képzéssel, illetve egyéb programelemeinkkel kapcsolatos folyamataink követésére és dokumentálására. A MESZK-ESZIR rendszer elérhető a

www.meszkeshir.hu oldalon. Emellett további információk érhetőek el a szakképzés egészéről, valamint annak részeként a duális képzés és finanszírozása területéről a www.meszk.hu/szakképzés weboldalon is.

A szakképzési munkaszerződés tanulók körében történő népszerűsítése mellett az egészségügyi ágazati munkaerő-utánpótlás elősegítését is kiemelt feladatunknak tartjuk. Pályaorientációs tevékenységünk során, közel 1500 pályaorientációs rendezvényünkön, több mint 78.000 tanulót érünk el évente személyesen az egészségügyi hivatás körükben történő népszerűsítése céljából. Az egészségügyi szakképzésben való részvétel ösztönzését a pályaorientációs rendezvények mellett az évente 25.000 példányban megjelenő pályaorientációs kiadványunk, 40 pályaorientációs kisfilmünk és online megjelenésünk is segíti.

Szakmai köztestületünket büszkeséggel tölti el, hogy immár negyedik alkalommal jelenik meg a „Duális képzés az egészségügyben 2024/2025” című szakmai kiadványunk, amelyben olyan gyakorlatias és könnyen érthető megoldásokat talál a Tisztelt Olvasó, amelyek segítenek választ adni a szakirányú oktatás lebonyolításával és a duális képzés finanszírozásával kapcsolatos kérdésekre.

Bízunk benne, hogy ezen évről évre frissülő kiadványunk továbbra is egyfajta alapidokumentumként segítheti az érintetteket, és megbízható forrás lehet a duális képzés összetett világában való eligazodáshoz.

Munkatársaink és szakértőink nevében jó olvasást, hasznos időtöltést kívánunk!

Dr. Balogh Zoltán
elnök

Dr. Oláh András
szakképzési, oktatási és
továbbképzési igazgató

Tartalom

1. Az új duális képzési rendszer	6
1. 1. A szakképzés intézményrendszere.....	6
1. 2. A szakmai képzés alapküldetése	6
1. 3. A szakmai oktatás.....	7
1. 4. Ágazati alapoktatás	8
1. 5. Szakirányú oktatás	9
1. 6. A duális felsőoktatás	10
2. Duális képzőhelyek a szakirányú oktatásban.....	10
2. 1. Részvétel a szakirányú oktatásban.....	10
2. 2. Együttműködési formák	11
2. 3. A duális képzőhelyek nyilvántartásba vétele	12
2. 3. 1. Minőségbiztosítás: Kamarai minőségi szempontrendszer	13
2. 3. 2. A képzési program	13
2. 3. 3. Személyi és tárgyi feltételek	14
2. 4. A duális képzőhelyek hatósági ellenőrzése	15
3. Szakképzési munkaszerződéssel való részvétel a szakirányú oktatásban	17
3. 1. A szakképzési munkaszerződés jogi keretei.....	17
3. 2. Jogviszonyok a szakmai oktatásban	17
3. 3. Szakirányú oktatás a duális képzőhelyen – a szakképzési munkaszerződés.....	19
3. 3. 1. Szakképzési előszerződés.....	19
3. 3. 2. A szakképzési munkaszerződés megkötésének feltételei – duális képzőhely.....	19
3. 3. 3. A szakképzési munkaszerződés megkötésének feltételei – szakmát tanuló.....	20
3. 3. 4. A szakképzési munkaszerződés megszűnése és megszüntetése	20
3. 3. 5. A szakképzési munkaszerződésből fakadó jogok és kötelezettségek.....	20
3. 3. 6. Külön rendelkezések a felnőttképzési jogviszonyban szakmát tanulókról.....	23
4. A szakirányú oktatás finanszírozási rendszere	25
4.1. A duális képzés adókedvezményének érvényesíthetősége	25
4.2. A csökkentő tétel kiszámítása szakképzési munkaszerződés után	26
4.3. Csökkentő tétel érvényesítése a kifutó rendszerben tanuló szerződés és együttműködési megállapodás alapján	27
4.4. Csökkentő tétel érvényesítése hallgatói munkaszerződés alapján.....	27
4. 5. A sikerdíj érvényesítése.....	27
5. Jogsabályi háttér	28
6. Hasznos linkek, honlapok	28

1. Az új duális képzési rendszer

1. 1. A szakképzés intézményrendszere

A 2020/2021-es tanévtől bevezetett új szakképzési rendszer központi eleme a duális képzés, azaz a szakmatanulás azon formája, amelyben – egészségügyi szakmák esetén – az egészségügyi szakképző intézmény és a duális képzőhely, azaz az egészségügyi szolgáltató szorosan együttműködve, közösen kialakított képzési program alapján készíti fel a tanulót, illetőleg a képzésben részt vevő személyt (a továbbiakban együtt: szakmát tanulót) az adott egészségügyi szakmára.

A szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Szt.) szerinti intézményrendszerben a jellemzően hároméves *szakképző iskolában* és az érettségire is felkészítő, jellemzően ötéves *technikumban* lehet a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló a 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Szkr.) 1. mellékletében (azaz a Szakmajegyzékben) található egészségügyi *szakmát* tanulni a *szakmai oktatás* keretében. A szakmai végzettség másik formája a *szakmai képzés*, amely lényegében a felnőttképzésnek felel meg és ahol az ún. programkövetelmények szerinti *szakképesítéseket* lehet szerezni (például Foglalkozás-egészségügyi szakápoló, Betegkísérő, Műtősségd-gipszmester). Szakmát csak szakképző intézményben lehet oktatni, míg szakképesítést felnőttképző intézményben is. (A sajátos nevelési igényű gyermekeket felkészítő szakiskolákban tipikusan nem folyik egészségügyi képzés, egyetlen kivétel az Egészségfejlesztési segítő, mint szakiskolában oktatható, négy évfolyamos szakmai képzésben megszerezhető végzettség.)¹

2022. január 1-jéig csak technikus egészségügyi szakmákat lehetett megszerezni, ezt követően azonban a hároméves *Alapápolási munkatárs* szakma Szakmajegyzékbe kerülésével a szakképző iskolai képzés is megjelent az egészségügyi képzések palettáján. A *Szövettani szakasszisztens* viszont 2023. július 7-én kikerült a Szakmajegyzékből.

Az új intézményrendszer egyik legfontosabb eleme, hogy a technikumban az érettségi végzettséget csak az ötéves képzés végén, az érettségi részét képező szakmai vizsgával együtt kapják meg a tanulók. Nem minden technikus szakma ötéves, a Szakmajegyzékben található, összesen 9 darab hatéves technikus képzés közül 5 az Egészségügy ágazatba tartozik (például az *Általános ápoló* vagy a *Klinikai laboratóriumi szakasszisztens*). Az Egészségügy ágazatba tartozó szakmákkal kapcsolatos kamarai feladatokat a MESZK látja el, ugyanakkor az Egészségügyi technikai ágazat szakmái, mint pl. a Fogtechnikus esetén a kereskedelmi és iparkamarák.

Az új szakképzési rendszer – a művészeti és pedagógiai képzések kivételével – lefed valamennyi ágazatot, így az egészségügyet is. Ez azt jelenti, hogy az Szt. szerint kell megszervezni az egészségügyi szakmai oktatást is, amely két szakaszra oszlik, az *ágazati alapoktatásra*, valamint a *szakirányú oktatásra*.

1. 2. A szakmai képzés alapidokumentumai

A Szakmajegyzékben szereplő egészségügyi szakma oktatására a képzési és kimeneti követelmények, illetve az ezek figyelembevételével a szakképző intézmény és a duális képzőhely által közösen elkészített képzési program szerint kerül sor.

Képzési és kimeneti követelmények

A szakmai oktatás alapidokumentuma a kötelezően alkalmazandó képzési és kimeneti követelmény (a továbbiakban: KKK), amely minden egyes szakmához előírásra kerül. A KKK-kban vannak meghatározva – többek között – a szakma adatai, az előképzettség, az, hogy szükséges-e egészségügyi vagy pályaalakmassági követelmény, a szakma keretében ellátható legjellemzőbb foglalkozás, tevékenység és munkaterület, annak a szakképzési alapidokumentumnak a megjelölése,

---

¹ Lásd: https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/kerettantervek_sni_tanulok/sni_szakiskola

amelyben a szakmai oktatás megvalósítható, továbbá a szakmai oktatás kötelező foglalkozásai összesített száma és az egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama, a szakmai oktatás megszervezéséhez szükséges tárgyi feltételek és a szakmai vizsga követelményei. (Szkr. 12. §)

A szakképzési munkaszerződéssel rendelkező szakmát tanulónak a szakmai vizsgára való, KKK szerinti felkészítésért a duális képzőhely a szakképző intézménnyel közösen felel. A KKK-k az Innovatív Képzéstámogató Központ (a továbbiakban: IKK) honlapján érhetők el (<https://akkreditaltvizsgazatas.ikk.hu/kkk-ptt>).

A 2021. szeptember 1-jétől eleve csak ajánlásként alkalmazandó programtanterv 2023. nyarán teljesen kivezetésre került a szakképzés rendszeréből, azonban a szakmai oktatás kötelező foglalkozásai összesített számának 2023. június 30-án hatályos programtantervben meghatározott mértékét az adott szakma képzési és kimeneti követelményének ezzel összefüggő módosításáig, de legkésőbb 2024. január 31-éig kellett kötelezően alkalmazni.

Szakmai program

A szakképző intézményben a szakmai program a KKK figyelembevételével kerül kidolgozásra. Szakmai program a felnőttképző által az általa szervezett részszakmára történő felkészítésre kidolgozott dokumentum neve is. (A kettő nem tévesztendő össze.)

Programkövetelmény

A felnőttképzésről szóló 2013. évi LXXVII. törvény alapján folyó szakmai képzésben megszerzhető szakképesítések kimeneti követelményei a programkövetelményekben kerültek meghatározásra. (A programkövetelmények szintén az IKK honlapján érhetők el.)

A programkövetelmény tartalmazza – többek között – a szakmai képzés megnevezését, KEOR kódját, az iskolai és szakmai előképzettséget, egészségügyi alkalmassági követelményt és gyakorlatot, a minimális és maximális foglalkozások számát, a képesítő vizsga követelményeinek leírását és a megszerzhető szakképesítéssel ellátható legjellemzőbb tevékenység vagy munkaterület rövid leírását. [1/2023. (II. 28.) KIM rendelet 1. §]

Képzési program

A duális képzés megszervezése szempontjából talán a képzési program a legfontosabb dokumentum, amely alapján a szakirányú oktatást meg kell szervezni. A képzési program alapvetően a szakképző intézmény szakmai programjának a része, amely a szakirányú oktatásban szakmánként határozza meg a megtanítandó és elsajátítandó tananyagelemeket és a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy teljesítménye ellenőrzésének és értékelésének, illetve minősítésének módját, továbbá a szakmai vizsgához kapcsolódóan szervezett egybefüggő felkészítés rendjét. [Szkr. 14. § (2) 3. pont] (A képzési programról részletesebben a 2.3.2 pontban olvashat.)

1. 3. A szakmai oktatás

Szakirányú oktatást (duális képzést) a szakképző intézmény és a duális képzőhely is szervezhet, utóbbira a szakmát tanulóval kötött szakképzési munkaszerződés keretében kerül sor. A szakképzési munkaszerződéssel munkaviszony jön létre, a szakmát tanuló pedig munkabért kap. A duális képzőhely az egészségügy területén az a szervezet lehet, amelyet a – gazdasági kamara törvényben előírt szakképzési feladatait ellátó – MESZK nyilvántartásba vett. A duális képzőhely (jellemzően egészségügyi szolgáltató) a szakirányú oktatás megszervezésért meghatározott adókedvezményre jogosult (lásd részletesebben a 4. fejezetben). Szakképzési munkaszerződést a tanuló jogviszonyban álló tanuló és a Szakmajegyzék szerinti egészségügyi szakmát tanuló, a szakképző intézménnyel felnőttképzési jogviszonyban álló felnőtt („képzésben részt vevő személy”) is köthet. Őket a továbbiakban együttesen „szakmát tanulónak” nevezzük jelen kiadványunkban.

Az egészségügyi szakma megszerzésére irányuló *szakmai vizsgát* akkreditált vizsgaközpontban lehet tenni, csakúgy, mint a programkövetelmény szerinti egészségügyi szakképesítés megszerzésére

irányuló *képesítő vizsgát*. Az Szkt. átmeneti rendelkezései értelmében ugyanakkor a szakképző intézmény által szervezett szakmai oktatáshoz kapcsolódó szakmai vizsga 2025. december 31-éig az állam vagy együttműködési megállapodással rendelkező fenntartó által fenntartott szakképző intézményben is megszervezhető azzal, hogy akkreditált szakképzési vizsgaközpont alatt az ilyen szakképző intézményt kell érteni. 2026. január 1-jétől viszont az ilyen szakképző intézmény már csak akkor szervezhet szakmai vizsgát, ha rendelkezik az Szkt. szerinti szakmai és képesítő vizsgáztatási tevékenység folytatására kiadott engedéllyel. [Szkt. 125. § (9) *bekezdés*]

A tanulói jogviszonyukat 2020. május 31. előtt létesített tanulók az OKJ-s végzettség megszerzése céljából folytatott tanulmányaikat a korábbi szabályok szerint fejezheték be kifutó rendszerben, a duális képzőhelyeken tanulószerveződés, illetőleg együttműködési megállapodás keretében, legutoljára a 2023/2024-es tanévben. Ezen kifutó képzési formára ugyanakkor a szociális hozzájárulási adóról szóló 2018. évi LII. törvény (a továbbiakban: Szócho tv.) finanszírozási előírásait kellett alkalmazni (lásd részletesebben a 4. fejezetben).

A duális képzésben megszerezhető egészségügyi végzettségek

Az Szkr. 1. mellékletében található Szakmajegyekben az Egészségügy ágazathoz rendelt összesen 11 alapszakma található. Ebből 6 szakmának vannak ún. szakmairányai, amelyek száma összesen 21. Az Egészségügyi asszisztensnek 8 szakmairánya van (pl. Audiológiai asszisztens és hallásakusztikus, Endoszkópos asszisztens, Fogászati asszisztens stb.). A 11 szakmából 10 technikus és egy szakképző iskolai.

2022. január 1-jén két új egészségügyi szakma került felvételre a Szakmajegyekbe, a technikumban megszerezhető *Csecsemő- és gyermekápoló* és a szakképző iskolában elsajátítható *Alapápolási munkatárs*. A *Gyakorló ápoló* szakma megfelelő kifutási idő biztosítását követően 2022. szeptember 15-én, a *Szövettani szakasszisztens* pedig 2023. július 7-én törlésre került a Szakmajegyekből.

Egészségügyi végzettségek a programkövetelmény alapján a szakmai képzésben (felnőttképzésben) megszerezhető szakképesítések is. Az Egészségügy irányon (területen) belül összesen 27 végzettség szerezhető meg pl.: Betegkísérő, Műtőssegéd-gipszmester stb. Ezek közül a Gyógyszertári szakasszisztens a Magyar Gyógyszerészi Kamara hatáskörébe tartozik. A végzettségeket további 6 „alirányba” sorolhatók (Ápolás és szülésznőképzés, Egészségügy, m.n.s., Fogászat, Gyógyszerészet, Orvosi diagnosztikai és kezelési technológiák, Terápia és rehabilitáció). Legutóbb 2024. március 8-án három szakképesítés, a Pszichiátriai szakápoló és gyógyfoglalkoztató, a Sürgősségi szakápoló és a Citológiai szakasszisztens, 2024. március 28-án az Egészségügyi gyakorlatvezető, 2024. április 29-én pedig a Nefrológiai szakápoló szakképesítés programkövetelménye került közzétételre. Ezek a szakképesítések nem a duális képzésben szerezhetőek meg, hanem felnőttképzési jogviszonyban a szakmai képzés keretében.

1. 4. Ágazati alapoktatás

Az ágazati alapvizsgálóval záruló *ágazati alapoktatás* a szakképző intézményekben folyik a szakirányú oktatást megelőzően, amely magában foglalja az adott ágazat közös szakmai tartalmait a KKK-kban meghatározottak szerint (Szkt. 74. §).

Az ágazati alapoktatást a szakképző intézményben kell megszervezni, ami azt jelenti, hogy a duális képzőhely nem szervezhet ágazati alapoktatást. Előfordulhat ugyanakkor, hogy egy iskola már az ágazati alapoktatási szakaszban is igénybe vesz egy duális képzőhelyet, egészségügyi szolgáltatót, azonban ez nem szakképzési munkaszerződéssel, hanem az iskola és a duális képzőhely közötti egyéb megállapodással történhet, és ekkor sem a duális képzőhely a felelős az ágazati alapoktatás megszervezésért, hanem az iskola. Erre a szakaszra a duális képzés adókedvezménye sem számolható el.

Az ágazati alapoktatás időtartama a technikumban kettő tanév, amelyet a 9-10. évfolyamon kell teljesíteni (hatéves képzés esetén is), a szakképző iskolában pedig egy tanév, amelyet a 9. évfolyamon kell teljesíteni. A felnőttképzési jogviszonyban pedig a szakmai programban meghatározott ütemezésben kell megszervezni az ágazati alapoktatást (Szkr. 222. §). 2023 nyarától újdonság, hogy

a felnőttképzési jogviszonyban az ágazati alapoktatás a kötelező foglalkozások ötven százalékáig zárt rendszerű elektronikus távoktatásként is megszervezhető. Szakirányú oktatást azonban távoktatási formában nem lehet szervezni felnőttképzési jogviszonyban sem.

Azon képzések esetén, amikor a szakmára történő felkészítést érettségizett tanulóknak szervezi meg a szakképző intézmény (ez a kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítés), a képzési idő kettő tanév (hatéves képzés esetén három év). Ebben az esetben az ágazati alapoktatást a szakmai oktatás első félévében kell megszervezni, az ágazati alapoktatás időtartama tehát fél év, a szakirányú oktatásé pedig másfél év.

Ahhoz, hogy egy szakmát tanuló szakképzési munkaszerződést köthessen egy duális képzőhellyel, az ágazati alapoktatást követően a szakképző intézmény által szervezett ágazati alapvizsgát kell tennie, amelynek bonyolítására a tanulmányok alatti vizsga szabályait kell alkalmazni. Mindez azt is jelenti, hogy a tanuló nem léphet magasabb évfolyamba, illetőleg nem vehet részt a szakirányú oktatásban szakképzési munkaszerződéssel, ha sikertelen ágazati alapvizsgát tett.

Mentesül az ágazati alapoktatásban való részvétel alól az a szakmát tanuló, aki részszerződést szerzett, ha az adott részszerződésében magában foglaló szakma szakmai oktatásában vesz részt.

Az ágazati alapvizsga az egészségügyi szakmát tanulónak az egészségügyi ágazatban történő munkavégzéshez szükséges szakmai alaptudását és kompetenciáit méri, amelynek az egészségügyi ágazatba tartozó valamennyi szakma tekintetében azonos a szakmai tartalma (*Szkt. 91. §*). Az ágazati alapvizsgát vizsgabizottság előtt kell letenni, amelynek elnökét a MESZK-nek a szakképző intézmény feladatellátási helye szerint illetékes területi szervezete delegálja. A sikeres ágazati alapvizsga a KKK-kban meghatározott munkakör betöltésére való alkalmasságot igazol. Ez azt jelenti, hogy mind a 11 egészségügyi szakma, így például az Ortopédiai műszerész esetén is a *segédápoló* munkakör tölthető be az egészségügyi ágazati alapvizsgával.

1. 5. Szakirányú oktatás

A duális képzés ténylegesen a szakirányú oktatás szakaszában valósul meg, itt kerül sor az ellátandó munkatevékenységekhez szükséges szakmai elméleti és gyakorlati ismeretek átadására. A szakirányú oktatásra mind a szakképző intézményben, mind a duális képzőhelyen sor kerülhet, utóbbi esetben szakképzési munkaszerződés keretében (*Szkt. 76. §*).

Maga a szakirányú oktatás két szakaszra oszlik, amennyiben azt a szakképző intézmény szervezi meg, a tanítási évben teljesítendő oktatásra és a tanítási éven kívüli egybefüggő (azaz nyári) gyakorlatra. Amennyiben azonban szakképzési munkaszerződés megkötésére kerül sor, annak hatálya alatt folyamatos a munkavégzés, nincs külön tanítási évre eső és nyári gyakorlat, csak oktatás és gyakorlat. Így például az őszi, a téli és a tavaszi szünet ideje alatt is szervezhető szakirányú oktatás a szakképzési munkaszerződést kötött szakmát tanuló számára, míg az iskola által szervezett szakirányú oktatás esetén nem. [*Szkt. 77. § (2)*]

A szakmát tanuló védelme érdekében a szakirányú oktatás szervezésének több korlátja is van, például felnőtt esetén annak napi időtartama a 8 órát, fiatal munkavállaló esetén pedig a 7 órát nem haladhatja meg, este 22 óra és reggel 6 óra között pedig egyáltalán nem kerülhet rá sor. Amennyiben a szakirányú oktatási idő a napi 4,5 órát meghaladja, legalább 30 perc megszakítás nélküli szünetet kell biztosítani, 6 óránál hosszabb szakirányú oktatás esetén pedig legalább 45 percet. Két szakirányú oktatási nap között pedig legalább 16 óra folyamatos pihenőidőt kell biztosítani a szakmát tanuló részére, legyen szó akár tanulóról, akár felnőttéről (*Szkt. 78. §*). [A saját foglalkoztatott szakirányú oktatása, valamint a többes jogviszonyban folytatott szakirányú oktatás esetén ezek a szabályok eltérnek. Lásd: *Szkt. 90/A-90/B. §-ok*]

A szakmát tanulót több jog és védelem is megilleti az *Szkt.* alapján, a szakképzési munkaszerződést kötött személyt pedig a *munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény* (a továbbiakban: *Mt.*) alapján további jogok is. Szakképzési munkaszerződés nélkül is jár a szakmát tanulónak az *Mt.* szerinti érdekvédelem, az egészséget nem veszélyeztető biztonságos munkavégzési körülmények, a munkavédelmi oktatás, valamint az orvosi vizsgálat (*Szkt. 79. §*).

A szakirányú oktatásban való részvétel kötelező és a mulasztást az Szkr.-ben meghatározottak szerint kell pótolni, a szakmát tanulót csak a szakirányú oktatáshoz kapcsolódóan meghatározott feladatellátására lehet kötelezni. Az egészségügyi szolgáltatók esetén, a kórházakban és a szakrendeléseken ezen feltételek biztosítása a szakmai oktatásban való részvételtől függetlenül is elengedhetetlen, ugyanakkor az egészségügyi ágazati előírások mellett az Szkt. által valamennyi ágazatra alkalmazandó előírásait is be kell tartani az egészségügyi szakirányú oktatás során.

1. 6. A duális felsőoktatás

Duális képzésnek nevezzük a felsőoktatási duális képzést is, amely azonban nem a Szakmajegyzék szerinti valamely szakma megtanulására, hanem egyetemi végzettség megszerzésére irányul. Duális felsőoktatási képzés ugyanis az egészségtudomány képzési területen indított gyakorlatigényes alapképzési szakon, illetve mesterképzési szakon is folyhat. A hallgató a duális képzésben hallgatói munkaszerződés alapján végezhet munkát, amelynek idejére díjazás illeti, ennek mértéke legalább a minimálbér 65%-a.

A Socho tv. 17/A. §-a alapján az egészségügyi szolgáltatók a felsőoktatási duális képzésben és gyakorlatigényes alapképzésben való részvétel esetén is érvényesíthetnek adókedvezményt a szociális hozzájárulási adóból.

Az egészségtudomány képzési területen folyó duális felsőoktatási képzéssel kapcsolatban azonban a MESZK-nek nincsenek jogszabályban rögzített kamarai feladatai.

2. Duális képzőhelyek a szakirányú oktatásban

2. 1. Részvétel a szakirányú oktatásban

A szakirányú oktatás célja, hogy a szakmát tanulók számára biztosítsa a szakma keretében ellátandó munkatevékenységekhez szükséges ismeretek és készségek elsajátítását, képessé tegye azok gyakorlatban történő alkalmazására és a tanulót, illetve a képzésben részt vevő személyt a szakmai vizsgára felkészítse. Fenti célok eléréséhez elengedhetetlen, hogy a szakmát tanulók szakmai gyakorlatukat duális partner bevonásával teljesíthessék.

Egészségügyi szakma megszerzésére történő felkészítésben duális képzőhelyként működő egészségügyi szolgáltatók vehetnek részt az adott szakmától függően. A duális képzés lényegi eleme, hogy a közismeretet és a szakmai alapozást a szakképző intézmény végzi, míg a gyakorlati ismereteket a duális képzőhelyen sajátítják el a szakmát tanulók.

Az Szkt.-nek az ún. kamarai igazolásra vonatkozó szabálya előírja, hogy a szakképző intézményben a szakirányú oktatás akkor teljesíthető, ha a szakmát tanuló duális képzőhelyen való részvétele a szakirányú oktatásban nem biztosítható. Ez azt jelenti, hogy amennyiben van olyan képzőhely, ahol a szakmát tanuló a gyakorlatát tudja teljesíteni, az iskolában nem is vehet részt szakirányú oktatásban. [Szkt. 76. § (1) bekezdés].

Ha a tanuló a tanév első hónapjának utolsó napján, azaz szeptember 30-án még nem rendelkezik szakképzési munkaszerződéssel, az Szkr. szerint *vélelmezni kell*, hogy a tanuló duális képzőhelyen való részvétele a szakirányú oktatásban nem biztosítható. Ennek tényét *a szakképző intézmény kérésére* főszabály szerint a gazdasági kamara – belső szabályozó eszközében meghatározott módon – igazolja, kivéve, ha a szakirányú oktatásra a tanév során ún. rövid ciklusú szakképzési munkaszerződés [Szkt. 83. § (2) bekezdés b) pont] keretében – azaz tömbösített formában – kerül sor, és erről a szakképző intézmény legkésőbb a tanév első hónapjának utolsó napjáig, azaz ugyancsak szeptember 30-ig írásban nyilatkozik a gazdasági kamara felé.

Az egészségügy ebben a tekintetben azonban speciális terület, ugyanis az igazolást az Egészségügy ágazatba tartozó szakmák tekintetében a Kormány adott ágazatért felelős tagja adja ki (ahogy a Honvédelem, a Rendészet és közszolgálat, valamint a Sport ágazat esetén is). Az ún. kamarai igazolásra vonatkozó szabályokat a felnőttképzési jogviszonyban szakmát tanulóakra nem kell alkalmazni. (Szkr. 223/B. §)

Tekintettel arra, hogy az iskolák által működtetett tanműhely nem vehető duális képzőhelyként nyilvántartásba, figyelembe véve továbbá az egészségügy ágazat szakmai oktatásának specialitásait miatt, a MESZK a klinikai gyakorlatok kizárólag iskolai tanműhelyben történő letöltését szakmailag nem tartja támogathatónak.

2. 2. Együttműködési formák

Ágazati képzőközpontok

A duális képzőhelyek egyik sajátos formája az *ágazati képzőközpont*, amely a duális képzőhelyi követelményeknek való együttes megfelelés érdekében történő együttműködés céljából alakítható. Létrehozásának alapvető célja tehát, hogy egyes képzők összefogjanak, amennyiben ebben a formában eredményesebben tudják megvalósítani a szakirányú oktatást, kapacitáskihasználás, szakmai tudás- vagy eszközmeosztás, vagy akár az erőforrások hatékonyabb felhasználása okán.

A nonprofit gazdasági társaságként működő ágazati képzőközpont háromféleképpen hozható létre: vagy legalább 4 mikro- vagy kisvállalkozás által, vagy legalább 2 közép vállalkozás által vagy legalább kettő olyan vállalkozás által, amelyből az egyik nagyvállalkozás, vagy mennyiségi előírás nélkül bármilyen gazdálkodó szervezet és egy szakképzési centrum által. Fontos, hogy az első két formában csak vállalkozás hozhat létre ágazati képzőközpontot (pl. költségvetési szerv nem), ugyanakkor az Szt. szerinti szakmai szervezet legfeljebb 10%-os tulajdonosa lehet az ágazati képzőközpontnak, a szakképzési centrum pedig csak legfeljebb 60%-os tulajdoni hányadot szerezhethet az ágazati képzőközpontban (Szt. 81. §).

Tudásközpont és vállalati képzőközpont

Az ágazati képzőközpont mellett *vállalati képzőközpont*, illetőleg felsőoktatási együttműködés céljából *tudásközpont is* alakítható.

A saját tanműhellyel rendelkező nagyvállalkozás saját szervezetén belül vállalati képzőközpontot működtethet önállóan vagy más gazdálkodó szervezet megbízása alapján folytatandó szakirányú oktatás céljából. Ennek feltétele, hogy az utolsó éves nettó árbevételének legalább 90%-a vállalalkozási tevékenységből származzon.

Tudásközpontként a szakirányú oktatás és a felsőoktatási duális képzés egy képzőközpontban történő megvalósítása céljából az az ágazati képzőközpont működhet, amelyet a felsőoktatási intézmény és a szakképzési centrum együttesen legalább 51%-os tulajdoni hányadával jött létre. A tudásközpont szervezeti minőséget – a társaság alapításakor vagy később – a gazdasági társaság kérelmére a cégbíróság állapítja meg. A gazdasági társaság a tudásközponti szervezeti minőséget cégnevében feltüntetheti.

A közreműködő

A duális képzőhely a szakmát tanuló szakirányú oktatásához *közreműködőt* vehet igénybe. A közreműködői rendszer előnye, hogy amennyiben egy duális képzőhely nem tudja biztosítani személyi, tárgyi feltételek vagy kapacitáshiány miatt a szakirányú oktatás rá eső részét, akkor bevonhat egy másik képzőt a képzés egy bizonyos szakaszára, tananyagegységének leoktatására.

Az ilyen közreműködés esetén a közreműködőnél, mint munkáltatónál történő foglalkoztatás nem minősül munkaerő-kölcsönzésnek, azonban arra a munkaszerződéstől eltérő foglalkoztatás Mt.-ben meghatározott szabályait kell alkalmazni azzal, hogy annak tartalma a szakképzési munkaszerződés

alján létrejött munkaviszony időtartamának legfeljebb 49%-ig terjedhet. Ez azt jelenti, hogy a szakirányú oktatás nagyobb részének (több mint a felének) a duális képzőhelyen kell megvalósulnia.

Fontos tehát, hogy a duális képzőhelynek saját magának kell folytatni a szakirányú oktatási tevékenységet, azaz a szükséges tananyagegységeket ténylegesen le kell, hogy oktassa, amelybe – legfeljebb 49% időtartamban – vonhat be közreműködőt. Amennyiben a bevont képzőhely vagy szervezet a személyi és tárgyi feltételeket is egyaránt biztosítja, már közreműködőnek számít. A közreműködői együttműködési nem irányulhat a szakirányú oktatásnak a duális képzőhely helyett egy az egyben történő megvalósítására, amely igaz egy ágazati képzőközpontként működő duális képzőhelyre is.

2023. július 1-jét követően a közreműködőt nem kell nyilvántartásba venni duális képzőhelyként, azonban a közreműködőt igénybe vevő duális képzőhely az igénybe vett közreműködőnek a szakirányú oktatással kapcsolatos magatartásáért úgy felel, mintha maga járt volna el. Az egészségügyi szakma oktatására igénybe vett közreműködő köteles ezért túrni azt is, hogy a MESZK területi szervezete nála is ellenőrzést folytasson le a duális képzéssel kapcsolatban.

Figyelemmel kell lenni arra is, hogy a duális képzőhelynek a szakképzési munkaszerződésben kell meghatároznia a duális képzőhely által igénybe vett vagy várhatóan igénybevételre kerülő közreműködőt a következő adatokkal: a közreműködő megnevezése, székhelyén vagy telephelyén lévő szakirányú oktatási helyszíne vagy helyszínei, képviselőjének családi és utóneve, a szakmát tanuló közreműködőhöz történő kirendelésének időtartama.

2. 3. A duális képzőhelyek nyilvántartásba vétele

A duális képzőhely akkor vehet részt a szakirányú oktatásban, ha a képzőhely székhelye vagy telephelye szerint illetékes gazdasági kamara – egészségügyi szakképzés esetén a MESZK területi szervezete – nyilvántartásba vette. A nyilvántartásba vételnek az új szakképzési rendszerben két olyan új eleme van, amelyet a 2011-es szakképzési törvény alapján még nem kellett teljesíteni: a minőségirányítási rendszer kialakítása és a képzési program elkészítése.

Duális képzőhelyként képzőközpont vagy gazdálkodó szervezet (így például az egészségügyi szolgáltató is) vehető nyilvántartásba. Fontos, hogy szakképző intézmény nem lehet önállóan duális képzőhely.

A nyilvántartásba vételnek négy fontos feltétele van:

- a duális képzőhelyen biztosítottak legyenek a szakirányú oktatás megszervezésének és folytatásának feltételei,
- a duális képzőhely rendelkezzen meghatározott végzettséggel és szakképesítéssel vagy szakképzettséggel és gyakorlattal rendelkező személlyel (oktatóval),
- a duális képzőhely az általa vállalt szakma ágazatához (tehát az egészségügyhöz) kapcsolódó tevékenységet végezzen, és rendelkezzen az ahhoz szükséges eszközzel és felszereléssel,
- a duális képzőhely a szakképző intézmények által alkalmazott minőségirányítási rendszert működtessen *vagy* megfelelően legalább a gazdasági kamara, azaz a MESZK által kidolgozott szempontrendszerben meghatározott minőségi követelményeknek.

A nyilvántartásba vételre hatósági eljárás keretében kerül sor az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény alapján, és a duális képzőhelyek nyilvántartása közhiteles hatósági nyilvántartásnak minősül. A nyilvántartásba-vételi eljárás ingyenes, tehát a duális képzőhellyé válásért igazgatási szolgáltatási díjat nem kell fizetni.

A nyilvántartásba vétel folyamatát 2023-tól a MESZK-Egészségügyi Szakképzési Informatikai Rendszer (MESZK-ESZIR) támogatja (www.meszkeszir.hu). A MESZK-ESZIR-ben lehet regisztrálnia elektronikus úton a leendő duális képzőhelyeknek az eljárás lefolytatására, amely ezt követően is rendelkezésükre áll. A MESZK-ESZIR rendszerünket átlátható, felhasználóbarát adatlekérdezési, adatkezelési funkciókkal láttuk el, egészségügy ágazatunk duális képzéssel, illetve egyéb programelemeinkkel kapcsolatos folyamataink követésére és dokumentálására.

2. 3. 1. Minőségbiztosítás: Kamarai minőségi szempontrendszer

A minőségirányítási rendszer működtetése és a legalább a gazdasági kamara által kidolgozott szempontrendszerben meghatározott minőségi követelményeknek történő megfelelés a jogszabályban előírt követelmény teljesítése szempontjából teljesen egyenértékű. Ez azt jelenti, hogy egy egészségügyi szolgáltató mindegy, hogy olyan minőségirányítási rendszert alakít-e ki, mint amelyet a jogszabály a szakképző intézmények részére előír [Szkt. 19. § (3) bekezdés], vagy a kamarai minőségi szempontrendszert alkalmazza.

A minőségpolitika folytatása a duális képzésben a képzés minőségének javítását szolgálja azáltal, hogy a duális képzőhely meghatározza a képzés célját, folyamatait, azokat dokumentálja, időről időre értékeli és elemzi, amennyiben pedig szükséges, korrigálja a képzési folyamat azon elemeit, amelyek nem a céloknak megfelelően kerültek végrehajtásra. Fontos, hogy nem elegendő, hogy a duális képzőhely „bármilyen” minőségirányítási rendszerrel rendelkezzen, a szakképző intézményhez hasonlóan olyat kell működtetnie, amely a képzés folyamataira vonatkozóan került ki- vagy átalakításra.

A minőségirányítási politika fontos része az önértékelés, azaz a duális képzőhely a szakirányú oktatási tevékenységével kapcsolatosan meghatározott időszakonként önértékelést kell hogy végezzen. Ennek keretében meghatározza a fejlesztendő területeket, az erősségeit, értékeli az oktatói tevékenységét stb.

Amennyiben a duális képzőhely úgy dönt, hogy ehelyett a kamarai minőségi szempontrendszert alkalmazza, az szintén elfogadható. A MESZK Szakképzési, Oktatási és Továbbképzési Igazgatóság (SZOTI) elkészítette a „*Minőségi szempontrendszer a duális képzőhelyek nyilvántartásba vételére a szakirányú oktatás vonatkozásában*” című dokumentumát, amely irányadó a Szakmajegyzék szerinti egészségügyi szakmát oktató duális képzőhelyek számára.

A MESZK kamarai minőségi dokumentációja tartalmazza az alapvető minőségpolitikai alapelveket és minőségcélokat, a képzési tevékenység leírását, a dokumentáció hatályát, a duális képzőhelyként történő működés feltételeit, az oktatás minőségének mérési lehetőségeit, az önértékelési folyamatokat, valamint a minőségfejlesztés folyamatának alapjait.

2. 3. 2. A képzési program

A duális képzőhelyként történő nyilvántartásba vétel másik fontos új feltétele a képzési program megléte, amely a duális képzőhely, egészségügyi szolgáltató számára határozza meg a képzés menetét, azt, hogy a duális képzőhely hogyan valósítja meg a szakirányú oktatást. Természetesen ez a dokumentum az adott egészségügyi szakmára kiadott (közvetett) KKK alapján kerül kidolgozásra.

A képzési program az egészségügyi szakképző intézmény és a duális képzőhelyként működő egészségügyi szolgáltató nagyfokú együttműködésének eredményeként készül el. A képzési programot tehát az iskola a duális képzőhellyel *közösen* alakítja ki úgy, hogy az tartalmazza a tananyagelemek oktatásának a szakképző intézmény és a duális képzőhely közötti megosztását, valamint a duális képzőhely és esetlegesen meglévő közreműködője közötti megosztását a tananyagelemeknek, továbbá a szakképző intézmény és a duális képzőhely általi közös értékelés és minősítés szempontjait. A képzési programban meg kell határozni a szakirányú oktatás előkészítésére, szervezésére és lebonyolítására vonatkozó szabályokat. (Szkr. 223/A §.)

A MESZK javasolja a képzési program közös kialakítására 12/2020. (II.7.) Korm. rendeletet a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról vonatkozó paragrafusainak figyelembevételét, valamint a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara által korábbiakban elkészített szakmai útmutató ajánlásait (<https://dualis.mkik.hu/szakmai-anyagok>).

A képzési programnak a szakképzési szabályozás egyéb területein is kiemelt jelentősége van. Így például, ha a duális képzőhely a szakképzési munkaszerződés keretében nem csak a szakmai gyakorlati ismeretek átadását vállalja, hanem a szakmai elméletet is magában foglaló teljes szakirányú oktatást, az is csak a képzési programban lefektetettek szerint valósulhat meg.

Amennyiben egy egészségügyi szolgáltató saját munkavállalóját kívánja Szakmajegyzék szerinti szakmára képezni, a szakirányú oktatás – egyéb feltételek teljesülése mellett – a foglalkoztatónál is teljesíthető a szakképző intézménnyel közösen elfogadott képzési program alapján, méghozzá kétféle konstrukcióban. Vagy úgy, hogy az egészségügyi szolgáltató, mint foglalkoztató a meglévő munkaszerződés mellé köt egy külön szakképzési munkaszerződést, vagy a meglévő munkaszerződést módosítja. Utóbbi esetben 2023. július 1-jétől nem feltétel, hogy a foglalkoztató duális képzőhelynek is minősüljön, előbbi esetben azonban igen. (Minderről részletesebben lásd a 3.3.6. pontot).

Akkor is jelentősége van a képzési programnak, ha a duális képzőhely közreműködőt vesz igénybe a szakirányú oktatás egy részének megvalósítására. Ekkor a duális képzőhely és a közreműködő közötti együttműködés megvalósítására megkötött szerződésnek tartalmaznia kell azt is, hogy a közreműködő a képzési program alapján mely tananyagegység oktatását vállalja. (A közreműködőre vonatkozó részletesebb szabályokat lásd a 2.2. pontban.)

Ha a tanuló szakmai felkészültsége elmarad a közösen elfogadott képzési program alapján elvárható mértéktől, és ez a duális képzőhely felelősségére vezethető vissza, a szakképző intézmény – az erről való tudomásszerzéstől számított 15 napon belül – köteles tájékoztatni a MESZK területileg illetékes szervét. (Ez alapján a MESZK a duális képzőhelyet – ha megállapítható, hogy a szakképzési munkaszerződésből folyó kötelezettségeit nem teljesítette – meghatározott időre akár el is tilthatja a szakirányú oktatásban való részvételtől.)

A képzési program ugyanakkor a minőségbiztosítás egyik fontos eszköze is, amelynek a szabályozott folyamatok mellett rugalmasságot is kell biztosítani a rendszerben.

2. 3. 3. Személyi és tárgyi feltételek

A szakirányú oktatás követelményeire való felkészítéshez szükséges tárgyi eszközöket és személyi feltételeket a szakirányú oktatást folytató szervezet biztosítja. Az adott szakmára kiadott KKK-ban kell meghatározni – többek között – a szakmai oktatás megszervezéséhez szükséges tárgyi feltételeket (eszközjegyzék). Ezek a tárgyi feltételek külön kerültek meghatározásra az ágazati alapoktatás és a szakirányú oktatás szakaszaira, illetőleg a záró évfolyam végi vizsgára felkészítő oktatásra vonatkozóan.

Például az *Általános ápoló* szakma esetén a szakmai oktatás megszervezéséhez szükséges tárgyi feltételek eszközjegyzéke tartalmazza – többek között – az ágazati alapoktatásra vonatkozóan az elméleti oktatótermen, a demonstrációs termen, a műszer- és eszköztároló szekrényeken és az elsősegélynyújtási, csecsemőgondozási eszközökön túl a betegazonosításhoz szükséges eszközöket, a felszerelt ágyazó kocsit, ágyneműt, gyakorlótermenként legalább 3 betegágyat a tartozékaival, valamint a betegmozgatás eszközeit, az oxigénterápia eszközeit vagy a laboratóriumi minták vizsgálatra küldéséhez szükséges eszközöket. A 11-12. évfolyam részére a fentiekén túl előírja – egyebek mellett – az ápolási beavatkozások gyakorlására alkalmas felnőtt, csecsemő és gyermek betegápolási fantomok, az infúzió adásához szükséges eszközök, a betegmegfigyelő monitor és tartozékai, illetőleg a sérülések rögzítésének eszközei meglétét is.

A személyi feltételek előírása nem más, mint a megfelelő végzettségű szakoktatók biztosítása a duális képzőhelyen. A duális képzőhelyen ugyanis oktató csak az lehet, aki cselekvőképese, nem áll a szakirányú oktatási tevékenység folytatását kizáró foglalkozástól eltiltás hatálya alatt, a duális képzőhely által vállalt szakmának megfelelő, államilag elismert, legalább középfokú szakirányú szakképzettséggel és legalább öt éves, az érintett szakképzettségnek megfelelő szakmai gyakorlattal, továbbá kamarai gyakorlati oktatói vizsgával rendelkezik.

Az egészségügyért felelős miniszter felelősségi körébe tartozó szakmák, illetve szakmairányok esetében a kamarai gyakorlati oktatói vizsga letétele alól az alábbi esetekben lehet mentesülni:

- a duális képzőhely által vállalt szakmának megfelelő szakirányú felsőfokú szakképzettség és legalább két éves szakirányú szakmai gyakorlat *vagy* felsőfokú végzettséggel, szakirányú középfokú szakképzettség és legalább öt éves szakirányú szakmai gyakorlat megléte esetén,
- ami az egészségügyi ágazat tekintetében kiemelt jelentőségű: egészségügyi gyakorlatvezető szakképesítés megléte esetén, vagy
- ha a gyakorlati oktató a 60. életévét betöltötte.

A duális képzőhely köthet bérleti szerződést pl. helyszín vagy eszköz biztosítására, illetve szerződhet oktatóval is a személyi feltételek teljesítése céljából, azonban ez nem jelenti azt, hogy egy az egyben kiszervezheti a szakirányú oktatást egy szervezethez. Az utóbbi helyzet ugyanis már a közreműködő bevonásának esetét valósítja meg. Duális képzőhelyként pedig eleve az a szervezet vehető nyilvántartásba, amelynél az általa vállalt szakma ágazatához kapcsolódó tevékenységet végeznek, és amely az ahhoz szükséges eszközzel és felszereléssel rendelkezik.

2. 4. A duális képzőhelyek hatósági ellenőrzése

A MESZK gazdasági kamarai feladatokat ellátó területi szerve amellett, hogy kidolgozza a duális képzőhely nyilvántartásba vételére vonatkozó minőségi feltételeket és vezeti a duális képzőhelyek nyilvántartását, elősegíti a szakképzési munkaszerződések megkötését, minősíti és ellenőrzi a duális képzőhelyek szakirányú oktatási tevékenységét. Ez az ellenőrzési tevékenység – hasonlóan a nyilvántartásba vételhez – hatósági eljárás keretében, az általános közigazgatási rendtartás alapján történik.

Az ellenőrzés

A szakképzés ellenőrzési rendszere hatósági ellenőrzésből és a minőségirányítási rendszer külső értékeléséből áll. (Szkt. 102. §) A hatósági ellenőrzés célja, hogy a duális képzőhelyek a szakirányú oktatás időszaka alatt betartsák a képzésre vonatkozó jogszabályi előírásokat. A duális képzőhely hatósági ellenőrzésében részt kell, hogy vegyen azon szakképző intézmények közül legalább egynek a képviselője, amellyel a szakirányú oktatásban részt vevő tanuló tanulói jogviszonyban, illetve képzésben részt vevő személy felnőttképzési jogviszonyban áll. A hatósági ellenőrzés indulhat a MESZK területi szerve által a szakmát tanuló, a szakképző intézmény vagy a nyilvántartásban szereplő duális képzőhely megkeresésére, de indulhat hivatalból vagy az egészségügyért felelős miniszter kezdeményezésére is. (Megjegyzendő, hogy 2022 májusától a belügyminiszter látja el az egészségüggyel kapcsolatos feladatokat a korábbi emberi erőforrások minisztere helyett.)

Az ellenőrzésnek ki kell terjednie többek között a személyi és tárgyi feltételek meglétének vizsgálatára, illetve arra, hogy a szakirányú oktatás a képzési program szerint folyik-e, hogy a duális képzőhely a szakképzési munkaszerződésben vállalt kötelezettségeinek eleget tesz-e, megfelelőek-e a duális képzőhely oktatójának alkalmazási feltételei, teljesülnek-e az egyidejűleg maximálisan, illetőleg az összesen oktatható tanulói létszámmra vonatkozó előírások, biztosítottak-e a tanulói kedvezmények és a munkabér (juttatások), a tanulói munka- és balesetvédelemi előírások, illetőleg az egyenlő bánásmód követelménye.

Alkalmazható szankciók

A hatósági ellenőrzés lefolytatására jogosult MESZK területi szerve a duális képzőhellyel szemben figyelmeztetést, közigazgatási bírságot vagy annak kiszabását követő 2 éven belül azonos jogsértés esetén a szakirányú oktatás folytatásától legfeljebb 3 évre történő eltiltást alkalmazhat. [Szkt. 103. § (1) bekezdés]

Az Szkt. értelmében a szakképző intézmény és a duális képzőhely nem szedhet térítési díjat és tandíjat a szakirányú oktatás szakképzési munkaszerződés keretében folyó része után. Ha ezen tilalom megszegéséről szerez tudomást valaki, tájékoztatnia kell a nyilvántartásba vételre illetékes MESZK területi szervezetét. A jogsértés megállapítása esetén a duális képzőhelyet a MESZK területi

szervezete legfeljebb 3 évre eltilthatja a szakirányú oktatásban való részvételtől. A tilalmat megszegő duális képzőhely köteles az elfogadott ellenszolgáltatást visszafizetni a szakmát tanulónak és a tilalmat megszegő duális képzőhely nevét a MESZK területi szervezetének nyilvánosságra is kell hoznia (Szkr. 5. §).

A szakirányú oktatásban való részvételtől eltöltő határozat egyik fontos következménye, hogy a határozat véglegessé válásának napján az eltöltött duális képzőhely által megkötött valamennyi szakképzési munkaszerződés megszűnik.

Amennyiben a MESZK területi szervezete a duális képzőhely ellenőrzése keretében megállapítja, hogy a tanuló teljesítményének, előmenetelének értékelésekor vagy minősítésekor a tanuló szakmai felkészültsége elmarad a szakirányú oktatás képzési programja alapján elvárható mértéktől és ez a duális képzőhely felelősségére vezethető vissza, a MESZK területi szervezete a duális képzőhelyet legfeljebb 3 évre eltilthatja a szakirányú oktatásban való részvételtől.

Felülvizsgálat

A MESZK az Szkt. előírásai alapján 2022. augusztus 31-ig hivatalból felülvizsgálta a 2011-es szakképzési törvény szerinti gyakorlati képzés folytatására jogosult szervezetek (azaz a „régiképzőhelyek”) közhiteles hatósági nyilvántartását, és azt, aki a duális képzőhelyre az Szkt.-ben meghatározott szabályoknak megfelelt, a duális képzőhelyek (új) nyilvántartásába felvette. A nyilvántartásba-vételi folyamat természetesen ezzel nem zárult le, az folyamatos, azaz ezt követően is lehetőség van a nyilvántartásba vételre és a kifutó rendszerben korábban oktató régi képzőhelyek nyilvántartásból való törlésére, amennyiben a Szakmajegyzék szerinti szakma megszerzésére irányuló szakirányú oktatásban esetleg már nem kívánnak részt venni.

3. Szakképzési munkaszerződéssel való részvétel a szakirányú oktatásban

3. 1. A szakképzési munkaszerződés jogi keretei

A duális szakképzési rendszer legfontosabb eleme a szakképzési munkaszerződés, amelyet a Szakmajegyzék szerinti szakmát tanulók és a duális képzőhelyek kötnek a szakirányú oktatásra vonatkozóan. Ahogy a neve is mutatja, a szakképzési munkaszerződés munkaviszonyt létesít, azaz a duális képzőhely munkáltatóként, a szakmát tanuló pedig munkavállalóként értelmezendő. Éppen ezért az ezzel kapcsolatos legfontosabb jogszabály az Mt., különös tekintettel annak az Sztk.-ben külön nem szabályozott témákat taglaló rendelkezéseire.

A főszabály a szakképzési munkaszerződésre vonatkozóan, hogy arra az Mt.-nek a munkaszerződésre vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni, kivéve azokat az eseteket, amelyeket az Sztk. külön, attól eltérően szabályoz.

Milyen munkajogi területekkel találkozunk tehát és milyen munkajogi fogalmakkal kell tisztában lennie a duális képzőhelynek munkáltatóként a szakképzési munkaszerződéssel foglalkoztatott tanulót, illetve képzésben részt vevő személyt, azaz a szakmát tanulót illetően?

Az 1. számú táblázat összefoglalóan mutatja be, de a következőkben részletesebben is körbejárjuk ezeket a témaköröket, különös tekintettel arra a kérdésre, mely eseteket illetően kell egyértelműen csak az Sztk. vagy csak az Mt. rendelkezéseit alkalmazni, és hol kell együttesen figyelembe venni a két jogforrást.

A jogforrások alkalmazásának területei	Alkalmazott jogforrások
Szakképzési munkaviszony létesítése	Szkt. és Mt. együttesen
Szakképzési munkaviszony megszűnése	Szkt.
Szakképzési munkaviszony megszüntetése	Szkt.
Szakképzési munkaszerződés tartalma	Szkt.
Munkaidő, pihenőidő	Szkt.
Mentesülés a munkavégzési és rendelkezésre állási kötelezettség alól	Szkt. és Mt. együttesen
Szabadság	Szkt.
Betegszabadság	Mt.
Munka díjazása	Szkt.
Kártérítési felelősség	Szkt. (és az abban meghatározott vonatkozó jogszabályok)
Kollektív szerződés, érdekvédelem	Szkt. és Mt. együttesen

1. számú táblázat: A szakképzési munkaszerződés egyes elemeiben alkalmazott jogforrások

Fontos megjegyezni, hogy a duális képzés új kereteinek 2020-as hatálybalépését követően a két rendszer, a korábbi és az új párhuzamosan futott egymás mellett a 2023/2024-es tanév végéig. Azok a tanulók ugyanis, akiknek tanulói jogviszonya 2020. május 31. előtt jött létre, tehát a korábbi, az OKJ-ban található szakképesítéseket kezdték el tanulni, még a régi, kifutó rendszerben folytatták és fejezték be a tanulmányaikat. Ennek megfelelően tanuló szerződés alapján vehettek részt a gyakorlati képzésben, velük szakképzési munkaszerződés nem volt köthető. Ugyanakkor ezen utolsó tanévet követően már minden szakmát tanuló csak egyféle szabályozás szerint vehet részt a szakmai oktatásban, a tanuló szerződés rendszere végleg megszűnt.

3. 2. Jogviszonyok a szakmai oktatásban

A szakképzési rendszerben a szakmát tanuló fiatalok és felnőttek részvétele egyaránt biztosított: tanulói, illetve felnőttképzési jogviszonyban. A tanulói jogviszony a szakképző intézmény és a tanuló

között, a felnőttképzési jogviszony – szakmai oktatásban – a szakképző intézmény mint felnőttképző és a képzésben részt vevő személy között jön létre. [Szkt. 53. § (1a) bekezdés] Fontos, hogy a szakképzési jogszabályok külön említik és kezelik a két jogviszonyt és számos (zömmel munkajogi és oktatásszervezési) esetben különböző rendelkezések vonatkoznak az egyikre és a másikra.

Tanulói jogviszony

Tanulói jogviszony tanköteles kiskorúval, továbbá a szakmai oktatásban részt vevő tanulóval hozható létre annak a tanévnek az utolsó napjáig, amelyben a tanuló a **25. életévét betölti**. [Szkt. 53. § (2) bekezdés]

A tanulói jogviszony a szakképző intézménybe történő felvétellel vagy átvétellel keletkezik, amely jelentkezés alapján történik. **A tanulói jogviszony a beíratás napján jön létre**, a tanulót a tanulói jogviszonyon alapuló jogok és köteleességek ettől az időponttól kezdve illetik meg és terhelik. [Szkt. 54. § (1) bekezdés] A tanulói jogviszony megszűnésének az Szkt.-ben ismertetett eseteit azért fontos szem előtt tartania a duális képzőhelynek, mert ezek a szakképzési munkaszerződés megszűnését is maguk után vonják (a tanulói jogviszony, illetve a felnőttképzési jogviszony megszűnése hónapjának utolsó napján, ha a szakmát tanuló a tanulmányait más szakképző intézményben nem folytatja). [Szkt. 87. § (1) bekezdés a) pont]

Felnőttképzési jogviszony

Az elnevezés a korábbi képzési rendszer egy másik képzési formájával azonos, de a szakmát tanuló, akit ebben a képzési jogviszonyban, „képzésben részt vevőnek” nevezünk, a felnőttképzési jogviszonyban is iskolai rendszerű oktatásban vesz részt. A felnőttképzési jogviszony a szakmai oktatásban a szakképző intézmény és a képzésben részt vevő személy között felnőttképzési szerződés megkötésével jön létre.

Ebben a jogviszonyban a képzés a képzésben részt vevő személy **sajátos elfoglaltságához, egyedi életkörülményeihez igazodóan** valósul meg. Szakképző iskolában alapfokú végzettséggel is bekapcsolódhatnak a kizárólag szakmai vizsgára felkészítő szakmai oktatásba, tehát nincs előzetes közismereti követelmény. A szakképző intézménynek a szakmai programjában meghatározottak szerint be kell számítania a korábban folytatott tanulmányokat, a megszerzett ismereteket és gyakorlatot az adott szakmai oktatásra, illetve szakmai képzésre előírt – megegyező tartalmú – követelmények teljesítésébe. A beszámítás alapján a szakmát tanuló a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítheti. A szakmai oktatásban jellemzően a szakirányú oktatást megelőző ágazati oktatási szakasz, illetve az ágazati alapvizsga tekinthető teljesítettnek, ez alól kaphat felmentést a szakmát tanuló felnőtt. Ha a képzésben részt vevő személy mégis részt kell vegyen ágazati alapoktatáson, az a kötelező foglalkozások 50%-áig zárt rendszerű elektronikus távoktatásként is megszervezhető. Távoktatás azonban a szakirányú oktatásban nem szervezhető. Az ágazati alapoktatás ütemezését a szakképző intézmény tervezi meg a szakmai programjában. [Szkt. 53. § (4)-(4a) bekezdés]

Felnőttképzési jogviszony keretében a szakmai oktatás időtartama legfeljebb a negyedére, a kötelező foglalkozások száma legfeljebb a tanulói jogviszonyban szervezett szakmai oktatás kötelező foglalkozásai számának 40%-áig csökkenthető. Ez azt jelenti, hogy a Szakmajegyzékben meghatározott időtartamhoz képest akár jóval rövidebb idő alatt is kifuthat egy képzés, például 2 év helyett fél év alatt (figyelembe véve a minimális foglalkozásszámot és szakképzési munkaszerződés megkötése esetén a kötelezően kiadandó szabadságok napjait is).

A képzés megszervezése alapjaiban térhet el a tanulói jogviszonyban tanulóképtől: a tanulmányaik kezdete nem a tanévkezdéshez, hanem a felnőttképzési jogviszony keletkezéséhez kapcsolódik, évfolyamok helyett tananyagegységek és azok lezárása mutatja a haladást, ezeket kell dokumentálni. Szakmai képzés (nem szakmajegyzék szerinti képzés) kizárólag felnőttképzési jogviszonyban szervezhető. [Szkt. 53. § (3) bekezdés]

3. 3. Szakirányú oktatás a duális képzőhelyen – a szakképzési munkaszerződés

Szakképzési munkaszerződés köthető a **szakirányú oktatás (akár teljes, azaz a képzés végéig tartó) időtartamára vagy évente legfeljebb két alkalommal, egyenként legalább 2 és legfeljebb 12 hét, de éves szinten összesen legfeljebb 12 hét határozott időtartamra is**. Utóbbi jellemzően a nyári egybefüggő gyakorlatra, illetve a tömbösítetten – elsősorban a technikai képzésben – megszervezhető szakirányú oktatásra kötik a duális képzőhelyek (Az ún. rövid ciklusú szakképzési munkaszerződés speciális munkaügyi kérdéseit a 3.3.5. alfejezet részletesen is tárgyalja.)

A duális képzőhely a szakképzési munkaszerződés megkötését megelőzően a szakmát tanulók számára kiválasztási eljárást folytathat le az Mt. egyes, adatkezelésre vonatkozó előírásainak betartásával. [Szkr. 246. § (1) bekezdés]

A szakképzési munkaszerződés határozott idejű munkaszerződés, amelyet a fentiek szerinti időtartamra lehet megkötni. Az Mt. által a normál munkaviszony létesítésekor lehetővé tett próbaidő rendszerét a szakképzési munkaszerződés esetében nem lehet alkalmazni.

A jogszabály részletesen meghatározza a szakképzési munkaszerződés kötelező tartalmi elemeit (Szkr. 250. §).

3. 3. 1. Szakképzési előszerződés

A szakképzési előszerződés már a szakirányú oktatást megelőzően megköthető. Célja a korai elköteleződés a szakképzési munkaszerződés megkötésére az erre kész duális képzőhelyek, illetve a szakmát tanulók oldaláról már az ágazati alapoktatás időszakában vagy a szakmát tanuló szakképzésbe való belépése előtt. Ha a felek a szakképzési munkaszerződést a tervezettek szerint megkötik, az előszerződés megszűnik. Ha erre mégsem kerül sor, az előszerződés is a törvényben a szakképzési munkaszerződés megszűnésére vonatkozó feltételekkel szűnik meg. (Szkt. 90. §). Fontos értéke az előszerződésnek, hogy az ezzel rendelkezőt azonos eredmény esetén előnyben kell részesíteni a szakképző intézmény által meghirdetett **szakmai oktatásra való jelentkezésnél**. (Szkr. 253/A. §).

3. 3. 2. A szakképzési munkaszerződés megkötésének feltételei – duális képzőhely

Bizonyos típusú és nagyságú duális képzőhelyek esetén a szabályozás mennyiségi (jogi) korlátot ír elő, azaz limitált a megköthető szakképzési munkaszerződések száma: 12-nél több szakképzési munkaszerződés a megkötés évét megelőző év **átlagos statisztikai állományi létszámának legfeljebb 30%-áig** köthető. A korlát alól kivételt képeznek a nagyvállalatok, illetve azok a gazdálkodó szervezetek, amelyek a saját dolgozóik szakirányú oktatását vállalják [Szkt. 90/A. § (1) bekezdés a) pont]. A számításnál nem kell figyelembe venni a rövid ciklusú szakképzési munkaszerződések számát sem (a legalább 2 és legfeljebb 12 hét időszakra kötötteket), illetve az átlagos állományi létszámba nem lehet beleszámítani a szakképzési munkaszerződéssel rendelkező tanulókat. [Szkr. 247. § (1)-(1a) bekezdés]

Fontos, hogy a fenti *jogi* korlát nem tévesztendő össze a duális képzőhely tényleges – határozatlanban megállapított – kapacitásszámával, azaz a „*fizikai*” korláttal. Az utóbbi a MESZK területi szervezete **állapítja meg szakmánként a képzőhely tárgyi és személyi lehetőségei alapján**. Mindkét korlátot figyelni kell egyidejűleg, azaz a megköthető szakképzési munkaszerződések maximális száma az adott duális képzőhelynél az, amelyik a jogi, illetve fizikai létszámkorlát közül kisebb. (Pl. egy kisvállalkozásnak minősülő egészségügyi szolgáltató jogilag 12 szakképzési munkaszerződést köthetne, de a tényleges, fizikai kapacitása 6, akkor legfeljebb 6 szerződéssel rendelkezhet.)

Az állományi létszámmal kapcsolatos előírást másképp kell alkalmazni, ha a duális képzőhely olyan költségvetési támogatásban részesül, amelynek feltétele meglévő munkahely megtartása vagy új munkahely létrehozása.

Emellett a korábbi, 2020 előtti finanszírozási rendszerben nyújtott képzési, tanműhely-létesítési vagy -fejlesztési támogatásban részesülő duális képzőhelyek létszám-fenntartási kötelezettsége esetén az ez alapján meghatározott szám felülírja a fenti kötési korlátot [Szkr. 358. § (2) bekezdés].

Ágazati képzőközpont és tudásközpont esetében a megköthető szakképzési munkaszerződések számát az egyes tagok által külön-külön és központok által megköthető szerződések összeszámításával kell meghatározni. Például egy négy kisvállalkozásnak minősülő egészségügyi szolgáltató által létrehozott ágazati képzőközpont esetén $4 \times 12 + 12 = 60$ szakképzési munkaszerződés köthető.

3. 3. 3. A szakképzési munkaszerződés megkötésének feltételei – szakmát tanuló

Szakképzési munkaszerződés azzal a szakmát tanulóval köthető, aki a szakmára előírt egészségügyi feltételeknek és pályaalakmassági követelményeknek megfelel. [Szkr. 246. § (2) bekezdés] Szerződéskötő fél munkavállalóként a 15. életévét betöltött tanuló is lehet (ez eltér az Mt.-ben meghatározottaktól, ahol az alsó korhatár a 16. életév), de a szakmát tanuló egyidejűleg csak egy szakképzési munkaszerződéssel rendelkezhet.

Fontos, hogy felnőttképzési jogviszonyban olyan szakmát tanuló is köthet szakképzési munkaszerződést, akinek egyébként már van munkaviszonya, amennyiben a saját foglalkoztatója lesz a duális képzőhely, akkor a felek között második munkaviszony létesül. (Ezzel részletesebben a 3.3.6. alfejezet foglalkozik.)

3. 3. 4. A szakképzési munkaszerződés megszűnése és megszüntetése

A szakképzési szabályozás rendelkezik azokról az esetekről, amikor a szakképzési munkaszerződés a **törvény erejénél fogva** megszűnik (Szkt. 87. §). Ezek közül kiemelendő a szakirányú oktatás (sikeres vagy sikertelen) lezárása. Ekkor a megszűnés az első szakmai vizsga előtt, a befejező évfolyamon a tanítási év utolsó tanítási napjához kapcsolódik, hiszen ez a szakirányú oktatás végső célja. (Ez a nap a futó tanévben a 2024/2025. tanév szakképzésben alkalmazandó rendjéről szóló 33/2024. (VIII. 27.) KIM rendelet 2. §-ának (3) bekezdése szerint 2025. május. 5.) Miután ez a megszűnés nem biztos, hogy egyezik a felek akaratával, a szabályozás arra is lehetőséget ad, hogy a felek megállapodjanak a szakképzési munkaszerződés alapján létrejött munkaviszony határozatlan idejű munkaviszonnyá történő alakításáról – ilyenkor a munkaviszony a szakképzési munkaszerződés megkötésétől kezdve folyamatosan fennáll. [Szkt. 87. § (1)-(3) bekezdés]

Természetesen a szakképzési munkaszerződés egy normál munkaszerződéshez hasonlóan a **felek egyoldalú akaratából** is megszűnhet, felmondással vagy azonnali hatályú felmondással. Az Szkt. egyértelműen meghatározza, hogy a megszüntetésnél milyen esetkörökben, milyen szabályok szerint kell eljárni és azt is kimondja, hogy mind a felmondást, mind az azonnali hatályú felmondást indokolni kell (Szkt. 88. §). Ez azért fontos, mert az Mt. alapján létezik a határozott idejű munkaviszony indoklás nélküli azonnali hatályú felmondásának esete is, ezt azonban a szakképzési munkaszerződés esetén éppen az indoklási kötelezettség miatt nem lehet alkalmazni.

A megszüntetés közös megegyezéssel is történhet a közös megegyezésben megjelölt nappal.

3. 3. 5. A szakképzési munkaszerződésből fakadó jogok és kötelezettségek

A szakképzési munkaszerződéssel a szakmát tanuló teljes napi munkaideje **nem haladhatja meg a 8 órát, fiatal (18 év alatti) munkavállaló esetében a 7 órát**. A munkaidő meghatározásánál – szakképzési munkaszerződés esetén – nem kell figyelembe venni az Mt.-nek a 16 évesnél fiatalabb

munkavállalóra vonatkozó rendelkezését [Szkt. 83. § (6) bekezdés]. **A napi munkaidő minimuma nincs meghatározva**, ez több tényezőtől is függhet, így a szakképző intézmény és a duális képzőhely által közösen elfogadott képzési programban lefektetett tananyagfelosztástól, illetve attól is, hogy a szakmát tanulónak van-e esetleg más munkáltatóval fennálló, foglalkoztatásra irányuló jogviszonya is. Fontos azonban szem előtt tartani, hogy nem szervezhető ún. vegyes nap (tehát amikor egyazon munkanapon iskolai és duális képzőhelyen teljesített foglalkozás is van).

Fontos eltérés az Mt. előírásaitól, hogy a szakmát tanuló számára legfeljebb négyhetes **munkaidőkeretet** lehet elrendelni, **rendkívüli munkaidőt** pedig egyáltalán nem (Szkt. 78. §). Ha a napi munkaidő a négy és fél órát, illetve a hat órát meghaladja, munkaközi szünetet kell biztosítani (Szkt. 84. §). Ezeket a rendelkezéseket a saját munkavállalóval megkötött külön szakképzési munkaszerződés alapján folyó szakirányú oktatásra nem kell alkalmazni.

A heti pihenőnapokon és a munkaszüneti napokon, valamint az őszi, a téli és a tavaszi szünet időtartama alatt a szakmát tanuló szakirányú oktatáson csak a rendeltetése folytán e napon is működő szakirányú oktatási helyen vehet részt, ezt követően ugyanolyan mértékű szabadidőre jogosult. (Ezeket a rendelkezéseket a saját munkavállalóval részére szervezett, illetőleg a többes jogviszonyban folyó szakirányú oktatásra nem kell alkalmazni.)

A szakmát tanuló a fent meghatározott munkaidejében kizárólag a szakirányú oktatáshoz kapcsolódóan meghatározott feladat ellátására kötelezhető [Szkt. 79. § (2) bekezdés].

A szakképzési munkaszerződés esetén a szabadság kiadásának feltételei alapvetően az Mt. szerinti **szabadság kiadásának** szabályain alapulnak az Szkt.-ban foglalt eltérésekkel. A legfontosabb megállapítások a szabadsággal kapcsolatban:

- Tanulói jogviszonyban – életkortól függetlenül – a szabadság évente 45 munkanap, felnőttképzési jogviszonyban évente 30 munkanap. Mivel az Szkt. egységesen kezeli az alap- és pótszabadságot, ezért az Mt. pótszabadságait már nem lehet alkalmazni.
- Tanulói jogviszonyban a szabadság kiadásánál figyelemmel kell lenni az őszi, téli, tavaszi és nyári szünet rendjére, azaz a szabadságot elsősorban a szünet idejére kell kiadni. A nyári szünetben legalább 20 munkanap szabadságot a tanuló véleményének kikérését követően egybefüggően kell kiadni.
- A szabadságot ki kell adni, az Mt. alapján pénzbeli megváltásra csak a munkaviszony megszűnésekor van lehetőség.

A duális képzőhely köteles **mentesíteni a szakmát tanulót a munkavégzési kötelezettség alól** a jogszabályban meghatározott esetekben, azaz egyebek mellett az iskolai tanítási napokon és rendezvényeken, ha a szakmát tanuló tanulmányi versenyre készül fel a szakképző intézmény szervezésében, illetve versenyen vesz részt; az érettségihez kapcsolódóan, a szakmai vizsgára való felkészülés céljából és magukon a vizsganapokon. Emellett minden olyan esetben is, amikor a munkajogi szabályok szerint a munkavállaló mentesül a munkavégzési kötelezettség alól [Szkt. 84. § (6) bekezdés; Szkr. 252/B. §].

A 2023/2024-es tanévtől a szakképzési munkaszerződéssel rendelkező *tanuló* számára saját kérésére a szakképző intézmény köteles a szakmai vizsgára való felkészülésre egy alkalommal legalább 5 munkanap egybefüggő felkészítést szervezni. A korábbiaktól eltérően ezt már nem kell a duális képzőhelyen teljesítendő képzési napok terhére megszervezni, azaz a duális képzőhelynek ilyen célból nem kell kötelezően mentesítenie a tanulót a munkavégzési kötelezettség alól. Az egybefüggő felkészítés rendjét a szakmai program részeként a szakirányú oktatásra vonatkozó képzési program tartalmazza. Fontos, hogy a felnőttképzési jogviszonyban szakmát tanulók számára nem kell ezt az 5 napos egybefüggő felkészítést biztosítani.

A **betegszabadságot** illetően a szakképzési munkaszerződés esetében is az Mt. rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni. A szakmát tanuló a betegség miatti keresőképtelenség tartamára naptári évenként 15 munkanap betegszabadságra jogosult, amelynek időarányos része jár, ha a szakképzési munkaszerződést év közben kötik. Fontos, hogy betegszabadságot a munkaidő-beosztás szerinti munkanapokra kell kiadni. Betegszabadság jár az iskolai napokra eső keresőképtelenség idejére is.

Betegség esetén a mulasztást a keresőképtelenségről jogszabályban meghatározottak szerint kiállított igazolással (azaz ún. táppénzes papírral) kell a duális képzőhely felé igazolni és a szakképző intézménynek is ezt kell figyelembe vennie (*Szkr. 226. §*).

A jogszabály pontosan meghatározza a **szakképzési munkaszerződés alapján kifizetett munkabér** havi mértékének minimumát és maximumát, amely a szakirányú oktatás központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott **önköltségének** összegéből kerül kiszámításra. Így a szakképzési munkabér az önköltség egyhavi összege, de legfeljebb 168%-a; ez 2024-ben és várhatóan 2025-ben is 100.000 és 168.000 forint közötti összeget jelent havonta. (*Szkr. 253. §*). A munkabér megállapításánál a tanulói jogviszonyban szakmát tanulók esetében nincs differenciálás a napi munkaidő, illetve a szakirányú oktatás képzési program szerinti megosztása alapján, mert az a tanulót teljes hónapra illeti meg. A munkabér megállapításánál azonban figyelembe kell venni a szakmát tanuló szakmai felkészültségét és tanulmányi eredményeit. Arra az időszakra, amikor a szakmát tanuló mentesül a rendelkezésre állási és munkavégzési kötelezettségének teljesítése alól, a szakmát tanulót távolléti díj illeti meg.

A szakmát tanuló által választott szakmához szükséges szakképzettséggel betöltött munkakörben foglalkoztatottak részére biztosított juttatások (munkaruha, kedvezményes étkeztetés, útiköltség-térítés, egyéni védőfelszerelés, cafeteria) a szakmát tanulót is megilletik **egyéb juttatásként**, de ezt legfeljebb *évente* a szakirányú oktatás központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott önköltsége egyhavi összegének 168%-áig kell biztosítani. Az egyéb juttatásra a szakmát tanuló az **általa ledolgozott napokra** tekintettel arányosan jogosult. A szakképzési munkaszerződés alapján a szakmát tanulónak az Szt. és az Szkr. alapján meghatározott mértékben kifizetett munkabér és a *minimálbért meg nem haladó mértékű* más pénzbeli és nem pénzbeli juttatás **adómentes** (*Szja tv. 1. sz. melléklet 4.11 pont*). A szakképzési munkaszerződés alapján kifizetett díjazásból a kifizetőnek 18,5% társadalombiztosítási járulékot kell megállapítania, bevallania és megfizetnie. A kifizetőnek nem keletkezik szociális hozzájárulási adó fizetésére kötelezettsége a szakképzési munkaszerződés alapján létrejött jogviszonyra tekintettel.

A szakmai oktatásban felnőttképzési jogviszonyban résztvevőkre a juttatásokat illetően is egyedi szabályok vonatkoznak. (Lásd részletesebben a 3.3.6. alfejezetben.)

A szakmát tanuló és a duális képzőhely **kártérítési felelősségére** a jogszabály külön rendelkezéseket fogalmaz meg, amelyek alapján a kártérítésre az Mt. XIII. és XIV. fejezetének a rendelkezéseit kell alkalmazni (*Szkt. 86. §*). Fontos, hogy a szakmát tanuló részére a duális képzőhelynek – a szakmát tanuló által okozott, de meg nem térített károk fedezetére – felelősségbiztosítással kell rendelkeznie, jogvita esetén pedig közvetítői eljárás igénybevétele kötelező.

Az Szt. előírásai alapján az Mt. bizonyos jogokra és kötelezettségekre vonatkozó rendelkezései egyáltalán nem (pl. tanulmányi szerződés) vagy csak bizonyos korlátozással (pl. kollektív szerződés) alkalmazhatók [*Szkt. 83. § (6) bekezdés*].

A szakképzési munkaszerződés alapján folyó szakirányú oktatás esetén a szakmát tanuló munkaviszonyban álló, biztosított személynek minősül. A biztosított bejelentést a 'T1041 számú adatlapon kell benyújtani, amelyhez 1101-es kódot kell feltüntetni.

Az ún. **rövid ciklusú munkaszerződések** esetében a vonatkozó munkajogi előírásokat, így a szabadságra, betegszabadságra vonatkozó rendelkezéseket a létrejövő munkaviszony időtartamának megfelelően időarányosan kell alkalmazni. Fontos, hogy a szakirányú oktatást még a minimális időre, azaz 2 hétre megkötött szakképzési munkaszerződések esetében is képzési program alapján kell megszervezni. Jár továbbá az időarányos szabadság és betegszabadság, illetve a ki nem adott szabadság csak a munkaviszony megszűnésekor váltható meg. A rövidebb időtartamra szóló szakképzési munkaszerződés megkötésére nincs lehetőség azzal a felnőttképzés keretében szakmát tanuló magánszeméllyel, aki más foglalkoztatónál is munkavégzésre irányuló jogviszonyban áll. Az ő esetében csak a szakirányú oktatás teljes időszakára lehet szakképzési munkaszerződést kötni. Arra azonban továbbra is lehetőség van, hogy a duális képzőhely nem a szakirányú oktatás kezdetén, hanem később (pl. 2. félévtől, vagy a 2. szakirányú oktatási évfolyamon) csatlakozik be szakképzési

munkaszerződés kötésével a szakirányú oktatásba. (Szkt. 90/B.§)

3. 3. 6. Külön rendelkezések a felnőttképzési jogviszonyban szakmát tanulókról

Tekintettel arra, hogy a felnőttek szakmatanulása sok szempontból rugalmasságot követel, főleg abban az esetben, ha a szakmát tanuló emellett dolgozik is, a szabályozás is külön kezeli ezt a szakmatanulásban részt vevő csoportot. Ezen képzési formára vonatkozóan számos rendelkezés 2023. július 1-jével még pontosabbá vált. A szakirányú oktatás sajátos esete, ha a szakmát tanuló a saját munkahelyén vesz részt szakirányú oktatásban, azaz a saját munkáltatója a szakirányú oktatás szervezője.

A felnőttképzési jogviszonyban tanulóakra általánosságban a következő (munkajogi, munkaszervezési) szabályok vonatkoznak:

- A szakképzési munkaszerződés alapján járó szabadság kortól függetlenül évi 30 munkanap.
- A tanév szünetei (őszi, téli, tavaszi) a szabadság kiadása szempontjából nem relevánsak, nyáron nem kell kötelezően 20 egybefüggő szabadságot kiadni.
- A szakképzési munkaszerződés alapján járó munkabér és egyéb juttatás a létrejövő munkaviszony időtartamával arányosan jár (a felek megállapodhatnak ettől magasabb összegben is, de ekkor is legfeljebb havi 168.000 forintban).

2023. július 1-jétől lényegesen egyértelműbb szabályozás vonatkozik a **saját dolgozók szakirányú oktatására** (Szkt. 90/A. §). Két lehetőség közül választhat a foglalkoztató, azonban fontos tudni, hogy ezek közül csak az első támogatott az adórendszeren belüli kedvezménnyel:

1. Második munkaviszony létesítése szakképzési munkaszerződés megkötésével (feltétele a duális képzőhelyé válás, nyilvántartásba vétel) – a kapcsolódó munkajogi és munkaszervezési tudnivalók:
  - Külön kell kezelni a jogviszonyokat a szabadságra és a munkabérre vonatkozóan.
  - Nem alkalmazandóak a szabadság *kiadására* vonatkozó Szkt.-szabályok.
  - Nem alkalmazandóak az Szkt.-nak a munkaidőre vonatkozó előírásai, illetve a munkaidőkeretre, pihenő- és munkaszüneti napokra vonatkozó szabályai és korlátai.
2. Módosított munkaszerződés és kinevezés – a kapcsolódó munkajogi és munkaszervezési tudnivalók:
  - Nem kell alkalmazni az Szkt. előírásait (munkabér, munkaidő, szabadság, felmondási szabályok).
  - Nem minősül szakképzési munkaszerződésnek.
  - Nem szükséges a foglalkoztató (képzést szervező) duális képzőhelyé válása, de adókedvezmény sem vehető igénybe és egyéb adómentesség sem érvényesíthető.

A MESZK illetékességébe tartozó egészségügyi szakmák oktatása során kiemelt figyelmet kell szentelni az *egészségügyi szolgálati jogviszonyról szóló 2020. évi C. törvénynek*. Saját dolgozó szakirányú oktatása esetében is lehetőség van a fenti jogszabály alapján létrejött egészségügyi szolgálati munkaszerződés módosítására. 2023. július 1-jét követően a munkaszerződés módosítás és kinevezés már nemcsak az Mt. hatálya alá tartozó munkaviszony esetében alkalmazható, hanem a kinevezés alapján létrejött jogviszonyokra is, így például az egészségügyi szolgálati jogviszony esetében is. (2023. július 1. előtt csak az Mt. hatálya alá tartozó munkaszerződést lehetett módosítani a szakképzési munkaszerződés elemeivel, az egészségügyi szolgálati jogviszony esetében erre nem volt lehetőség, itt csak külön lehetett szakképzési munkaszerződést kötni. A módosítás hatályba lépése 2023. július 1. volt, de a szakirányú oktatásra és a szakképzési munkaszerződésre vonatkozó módosításokat csak 2023. szeptember 1-jétől kellett alkalmazni az akkor folyamatban lévő szakirányú oktatásra.)

Amennyiben a szakképzési munkaszerződés megkötésekor a szakmát tanuló **más munkáltatónál is foglalkoztatott**, a juttatásokra vonatkozó rendelkezéseket a szakképzési munkaszerződés alapján létrejövő munkaviszony időtartamával arányosan kell alkalmazni, hacsak a felek nem állapodnak meg ettől eltérően, felfelé, legfeljebb havi 168.000 forintig terjedően (Szkt. 90/B. §). Ebben az esetben a bejelentéskor megállapított heti óraszámot kell figyelembe venni.

4. A szakirányú oktatás finanszírozási rendszere

A duális képzőhelyen megszervezett szakirányú oktatás állami támogatása elsősorban a szociális hozzájárulás adónemből érvényesíthető adókedvezmény formájában valósul meg. Az erre való jogosultság nem függ attól, hogy a duális képzőhelynek egyébként keletkezik-e szociális hozzájárulási adó fizetésére kötelezettsége. Azok a gazdálkodó szervezetek, akik nem kötelezettek szociális hozzájárulási adó fizetésére, az adókedvezményre adó-visszaigénylés keretében jogosultak. Ugyanezen a módon érvényesíthető a fizetendő szociális hozzájárulási adó mértékét meghaladó adókedvezmény is.

Fontos, hogy a szocho-adókedvezmény a duális képzés állami támogatásának csak az egyik, bár legfontosabb eleme. A szakirányú oktatáshoz kapcsolódóan a Szocho tv. 5. § (1) bekezdés ea) alapján *szocho-mentesség*, ugyancsak a Szocho tv. 11. § alapján a *munkaerőpiacra lépők szocho-kedvezménye*, a társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény 7. §-ának ia) pontja alapján *TAO-kedvezmény*, az Szja. tv. 21. § (1) bekezdés a) pontja és 49/B. § (6) bekezdés a) pontja alapján pedig *SZJA-kedvezmény* is érvényesíthető. Az alábbiakban csak a Szocho tv. 17/A. §-ában rögzített szocho-adókedvezményt mutatjuk be részletesen.

4.1. A duális képzés adókedvezményének érvényesíthetősége

Az adókedvezmény igénybevételével kapcsolatos részleteket a Szocho tv. írja elő. 2023. augusztus 1-jétől jelentősen változott a jogszabály által meghatározott, az adókedvezmény igénybevételére vonatkozó módszertan. Míg 2023. július 31-ig az adókedvezmény *munkanapokra* volt igénybe vehető, ezt követően az elszámolás alapját a duális képzőhelyen folytatott szakirányú oktatással érintett napok, azaz a *képzési napok* jelentik a képzéssel töltött órák arányában. Nem vehetőek figyelembe (azaz adókedvezményre nem jogosítanak) az olyan munkanapok, amelyeken a szakmát tanuló munkabérré vagy távolléti díjra nem jogosult, illetve a jogszabály által kötelezően előírt munkavégzés alóli mentesülés esetei (a betegszabadságot kivéve).

A szakképzés valamennyi szereplője (a szerződést kötő két fél, illetve a szakképző intézmény) tisztában kell legyen azzal, hogy a szakképzési munkaszerződés a szakirányú oktatás egészére vonatkozik, azaz a duális képzőhelyen és a szakképző intézményben töltött időszakra is, a szakképzési munkaszerződés hatálya alatt a szakmát tanuló folyamatosan munkaviszonyban van és a mentesülések eseteit kivéve folyamatosan munkavégzésre kötelezett. Éppen ezért bizonyos munkajogi kategóriákat tudatosítani kell, egyrészt a szakirányú oktatás megfelelő dokumentálásához, másrészt az elszámolható képzési napok beazonosításához. A szakmát tanuló – a normál munkaviszonyban dolgozókhöz hasonlóan – a munkahelyét jelentő duális képzőhelyen

- dolgozik (és képzésben vesz részt), vagy
- szabadságon (illetve betegszabadságon) van, vagy
- valamilyen okból mentesül a munkavégzés alól.

A szabadsággal érintett képzési napokon a szakmát tanuló munkabérré jogosult, ezen napokra az adókedvezmény érvényesíthető. Szabadság csak a képzési program szerint a duális képzőhelyen teljesítendő napokra adható ki, illetve a tanév rendjében előre meghatározott – így nem oktatási napnak minősülő – tavaszi, nyári, őszi és téli szüneti napokra.

Ez utóbbtól eltér a rendkívüli szünetek kezelése az adókedvezmény igénybevétele szempontjából. Amennyiben az elrendelt rendkívüli szünet iskolai oktatási napra esik, az nem számolható el, viszont abban az esetben, ha olyan képzési napra esik, amikor a szakmát tanuló a duális képzőhelyre van beosztva, igen. Ugyanakkor az utóbbi esetben kiadható szabadság a szakmát tanuló számára.

A szakmát tanulót a keresőképtelenség első 15 napjára az Mt. szerinti betegszabadság illeti meg, és a betegszabadság lejártát követően táppénzre jogosult. A keresőképtelenséget a megfelelő orvosi igazolással *a duális képzőhely felé* kell dokumentálni, ennek vonatkoznia kell valamennyi érintett

(duális képzőhelyi és iskolai) munkanapra. A keresőképtelenség azon napjaira, amelyet a szakmát tanuló a duális képzőhelyen teljesített volna, az adókedvezmény igénybe vehető, azonban a képzési program szerint eredetileg iskolai oktatási napra kiadott betegszabadság nem számolható el. A betegszabadságot követő táppénz időszaka már nem számít munkabérre jogosító napnak, ezért erre vonatkozóan az adókedvezmény nem érvényesíthető.

A szakképzési szabályozás külön rendelkezik a munkavégzési és rendelkezésre-állási kötelezettség alóli mentesülés eseteiről (Szkr. 252/B. §). Ezekben az esetekben az elszámolás szempontjából a Szocho tv. 2023. augusztus 1-jétől hatályba lépett módosítása egyértelművé tette az eljárást, hiszen az olyan képzési napokra nem érvényesíthető adókedvezmény, amikor a szakmát tanuló mentesül a rendelkezésre állási és munkavégzési kötelezettségének teljesítése alól.

A fentiek szerint megállapított adókedvezményt az állam által, illetve szakképzési megállapodással vagy együttműködési megállapodással rendelkező fenntartó által fenntartott szakképző intézménnyel tanulói jogviszonyban álló tanulónként, illetve felnőttképzési jogviszonyban álló képzésben részt vevő személyenként, valamint a szakiskolával tanulói jogviszonyban álló tanulónként lehet érvényesíteni.

4.2. A csökkentő tétel kiszámítása szakképzési munkaszerződés után

Az igénybe vehető adókedvezmény napi mértékét a Szocho tv. és az Szkr. pontosan meghatározza. Kiindulási alap a szakirányú oktatásnak a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott *önköltsége*, amely 2024-ben és várhatóan 2025-ben is 1.200.000 Ft/fő/év. Ezt kell megszorozni a szakmánként alkalmazandó súlysorzóval, amely

- tanulói jogviszonyban szakmát tanulók esetében két tételből tevődik össze: egyrészt az adott szakma ágazatára az Szkr. 332/A. §-ában meghatározott *szakmaszoróból*, másrészt az *évfolyami szorzóból*,
- felnőttképzési jogviszonyban szakmát tanulók esetében a fentiektől eltérően csak az adott szakma ágazatára az Szkr. 332/A. §-ában meghatározott *szakmaszoró* figyelembevételével számolandó, az évfolyami szorzó ugyanis egységesen 1,00 a szakirányú oktatás időtartamától függetlenül (2023. július 7-től, Szkr. 332/A. § (4) bekezdés).

Az így kiszámolt összeget elosztva az év munkanapjaival, megkapjuk az adott tanévre (tanulói jogviszonyban), illetve a teljes képzésre (felnőttképzési jogviszonyban), adott szakmára vonatkozó adókedvezmény *napi mértékét*. Ez érvényesíthető a fentiek szerint figyelembe vehető képzési napokon. Ez utóbbiakat azonban 2023. augusztus 1-jétől az általános teljes napi munkaidőhöz (8 óra), fiatalok munkavállaló esetén napi 7 órához viszonyított arányukban kell figyelembe venni. Ez azt jelenti, hogy egy 8 órás képzési napra számolható el teljes egészében az egy munkanapra vetített mérték, egy 4 órásra ennek a fele, egy 3 órásra ennek a 3/8-a.

$$\frac{\text{önköltség költségvetési törvény szerinti összege} \times \text{szakmai súlysorzó}}{\text{az év munkanapjainak száma}} \times \frac{\text{tárgyhónap képzési óraszámai}}{8 \text{ (illetve 7) óra}}$$

Az adóév munkanapjai kifejezést egységesen kell értelmezni minden adóalanyra, így figyelmen kívül kell hagyni azt, hogy például az egészségügyben július 1-je munkaszüneti nap (Simmelweis Nap).

A szakiskolai tanulók szakirányú oktatása kapcsán a duális képzőhelyek nem az általános szabályok szerint érvényesíthetik az adócsökkentő tételt. Esetükben az a szakirányú oktatás önköltségéhez – szakmától és évfolyamtól függetlenül – egységesen 1,5-es súlysorzót kell alkalmazni [Szkr. 332/A. § (4) bekezdés].

4.3. Csökkentő tétel érvényesítése a kifutó rendszerben tanulószerveződés és együttműködési megállapodás alapján

A korábbi OKJ-s, kifutó képzési rendszerben megkötött tanulószerveződés és az együttműködési megállapodás után is érvényesíthető volt az adókedvezmény, de már az új szabályok szerint [Szocho tv. 36/D. § (1) bekezdés a) és b) pont]. A 2023. augusztus 1-jén hatályba lépett új számítási módszertan érintette ezeket a képzési jogviszonyokat is. Tekintettel arra, hogy az OKJ-s képzési rendszer a 2023/2024-es tanév végén kifutott, az ehhez kapcsolódó elszámolási szabályokat már nem ismertetjük részletesen jelen kiadványunkban, azonban a korábbi verziókban elolvashatók.

4.4. Csökkentő tétel érvényesítése hallgatói munkaszerződés alapján

A szakképzési hozzájárulási kötelezettség csökkenthető hallgatónként a felsőoktatási törvény szerinti duális képzés és a gyakorlatigényes alapképzési szak **arányosított alapszabályai** alapján az egy munkanapra vetített mérték és az adóévben ténylegesen teljesített **képzési napok** számának szorzataként számított összegével [Szocho tv. 17/A. § (1) bekezdés c) pont].

Ez esetben is a költségvetési törvény állapítja meg az alapszabály mértékét, amely **650.000 Ft/fő/év**. A hallgatói munkaszerződés esetében a súlyszorzót a szabályozás képzési területenként határozza meg [230/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet 19. §].

4.5. A sikerdíj érvényesítése

Abban az esetben, ha a szakmát tanuló sikeres szakmai vizsgát tesz, a duális képzőhelyet további adókedvezmény, ún. *sikerdíj* illeti meg, amely a képzési idő időtartama alatt – a szakképzési munkaszerződés, illetve a tanulószerveződés után – 2021. január 1-jétől jogszerűen igénybe vett **összes adókedvezmény 20%-a**. A sikerdíj érvényesítésének feltétele, hogy **legalább 6 hónap egybefüggő időtartamban** álljon fenn a felek között a szakképzési munkaszerződés, illetve a tanulószerveződés alapján létrejött jogviszony.

A rövid ciklusú, legalább 2 és legfeljebb 12 hétre kötött szakképzési munkaszerződések után – tekintettel arra, hogy azok időtartama nem éri el a 6 hónapot – a sikerdíj nem számolható el.

5. Jogszabályi háttér

1992. évi XXXIII. törvény a közalkalmazottak jogállásáról
1993. évi XCIII. törvény a munkavédelemről
1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról
1996. évi LXXXI. törvény a társasági adóról és az osztalékadóról
1999. évi CXXI. törvény a gazdasági kamarákról
2004. évi XXXIV. törvény a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról
2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
2011. évi CCIV. törvény a nemzeti felsőoktatásról
2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről
2013. évi LXXVII. törvény a felnőttképzésről
2016. évi CL. törvény az általános közgazgatási rendtartásról
2018. évi LII. törvény a szociális hozzájárulási adóról
2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről
2020. évi C. törvény az egészségügyi szolgálati jogviszonyról szóló
11/2020. (II. 7.) Korm. rendelet a felnőttképzésről szóló törvény végrehajtásáról
12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról
100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról
229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
230/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a felsőoktatási szakképzésről és a felsőoktatási képzéshez kapcsolódó szakmai gyakorlat egyes kérdéseiről
33/2024. (VIII. 27.) KIM rendelet a 2024/2025. tanév szakképzésben alkalmazandó rendjéről

6. Hasznos linkek, honlapok

<http://www.meszk.hu>
<https://hivatasunk.hu>
www.meszkeszir.hu
<https://ikk.hu>
<https://szakkepzes.ikk.hu>
<https://szakkesites.ikk.hu>
<https://www.nive.hu>
<https://palyaorientacio.nive.hu>
<https://www.nav.gov.hu>
<https://www.nak.hu>
<https://mkik.hu>
<https://dualis.mkik.hu>
<https://szakmavilag.hu>
<https://akt.mkik.hu>
<https://www.mgyk.hu>